

ŠKOLA KAO
UKUPNI
DOŽIVLJAJ

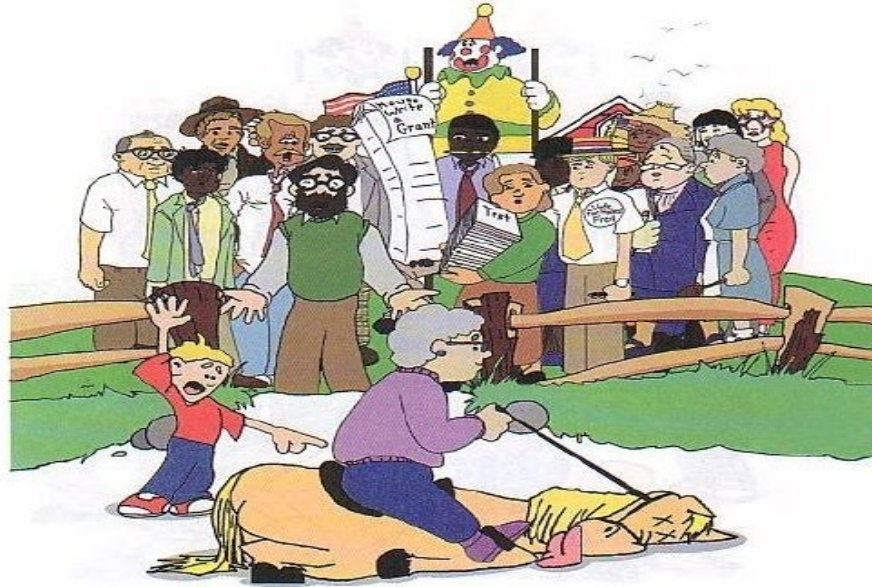
Škola kao ukupni doživljaj

- Škola ne može da postoji bez nastavnika. Ali kakvih?
 - Novih?
 - Biesta govori da u školi se ne uči, već mora nešto da se nauči i to kako i od koga.
-

Kakva nam treba škola?

- Da li je ovakva škola dobra za nova vremena?
 - Za nove učenike? Za nove tehnologije?
-

Znam što mi je činiti! Ako jašeš konja i on umre, siđi s konja - po ideji Pasi Sahlberga

“I know what to do! If you’re riding a horse and it dies, get off the horse...”

Imate li svoju filozofiju? Kao škola?

- U odnosu na državu, u odnosu na grad ili u odnosu na svoju blizu okolinu?
 - Da li ste tu filozofiju rekli roditeljima i deci?
Partnerima? Ministarstvu?
 - To menja ulogu škole u životu svih aktera?
-

Hana Arendt -sloboda

- **Biesta:**
 - **Postoji ideja koja mi se sviđa kod Hannah Arendt koja kaže da je naša sloboda naša sposobnost da počnemo.**
-

Kontrukcija

- **Obrazovanje je društvena konstrukcija.**
 - **Ali ne može se reći da je, budući da je to društvena konstrukcija prevaziđena, pa je moramo ukinuti, uništiti ili promijeniti.**
 - Institucije koje imamo, kao i zakon, također su društvena konstrukcija, ali zakonodavstvo je jako važno jer nam pomaže da živimo bolje nego da živimo usamljениčki.
-

Konstrukcija i reforma

- Naravno, neke konstrukcije počinju zastarevati i počinjemo uviđati posledice koje nismo ni slutili, ali to ne znači da ih moramo zaustaviti, već da moramo preduzeti potrebnu brigu da vidimo što je vredno i što nije.
 - Izgraditi prilagodljivu organizaciju koja motiviše!!!
-

PISA 2022 i postkovid obrazovanje na raskrsnici

- Estonija
 - **Učenje je stil života, prepoznaju se mogućnosti razvoja i traže pametna rešenja**
 - Tema za razmišljanje je: da su globalni rezultati PISA testova pali gotovo svugde poslednjih nekoliko godina.
 - Uticaj pandemije na obrazovanje naveden je kao jedan od glavnih razloga za ovaj pad, no silazni trend zapravo je započeo pre toga. (slučaj Finske)
 - Stoga izveštaj PISA zaključuje da iza ukupnog pada moraju postojati neki strukturni razlozi.
-

Škole

- Čak i ako pitam “čemu služe škole?”, najčešći odgovor je “da deca uče”.
 - Ali, u stvarnosti, za to vam nije potrebna škola. Ako želite učiti, možete otići kući, ili se zaposliti, ili raditi nešto zanimljivo, ali ne morate biti u školi da biste učili.
-

Učenje - Biesta

- S druge strane, ako želite učiti, ne treba vam ni učitelj. Također nemam pojma što znači izraz "učiti učiti".
 - Možda je malo radikalno, ali ja to radim jer mislim na one ljude kojima je stalo samo do promicanja učenja bez truda ili bez postavljanja pitanja o tome što promiču.
 - Za mene je učenje gesta u kojoj se pita "što mogu naučiti iz svega ovoga? Što mogu uzeti iz svega ovoga?"
 - Jezik učenja je nedostatan..
-

Učenje i obrazovanje- Biesta

- **Glavna poenta obrazovanja nije da učenici 'jednostavno' uče, nego da uvek nešto nauče, da to uče iz određenih razloga i da to uče od nekoga.**
 - Za razliku od jezika učenja, obrazovni jezik uvijek obraća pažnju na pitanja o sadržaju, svrsi odnosa.
 - I tu smo o Školi koja motiviše i učeika i nastavnika, novoj školi koja nije u suprotnosti sa okruženjem
-

Freire – vraćanje ka čovjeku koji je tražio slobodu

- Za Freirea, podučavanje može biti problem jer može biti čin kontrole, čin pretvaranja učenika u objekte. Kada pogledamo oko sebe lako je prepoznati da postoje oblici podučavanja koji su oblici kontrole.
 - **Čak i kada naši političari kažu da moramo "naučiti učiti", oni promiču, kao što sam pre rekao, čin političkog učenja i kontrole.**
 - Relevantno pitanje – čak se i retko – nalazi se u rješenju koje Freire predlaže za rešavanje ovog problema budući da on smatra - **da se nastavnik mora osloboditi, da bi se prevladala učiteljeva kontrola nastave.**
-

Sloboda i emancipacija

- **U obrazovanju je vrlo važno razjasniti odnos između slobode i emancipacije.**
 - Što znači da obrazovanje ima veze s emancipacijom?
 - Emancipacija može biti čin kontrole
-

Želje, odgoj i emancipacija

- U tom trenutku možete reći da ste se susreli sa svojim željama i svetom i da ponekad možete ostvariti svoje želje, a ponekad ne.
 - Biesta : Ovo je srce dobrog kurikuluma. To je pedagogija koja je u središtu kurikuluma.
 - Ako kažemo da se pedagogija za petak popodne, ili za slobodne trenutke, ili da se pedagogija sastoji od dubokog razgovora sa studentima, onda pedagogija postaje marginalna stvar.
 - Ali ako je postavimo u središte postat će vrlo praktična.
-

Ogranicenja i želje

- **Mislim da je to Paulo Freire dobro razumeo kada je rekao da su obrazovni trenuci oni u kojima svi zajedno radimo na nečemu.**
 - **U stvarnom životu nalazimo tragediju, moć i ograničenja.**
 - ***Postoji način da se govori o slobodi, to se zove sloboda "šopinga", gde jednostavno verujete da je svet trgovina i kupujete što god želite bez daljnjih posledica.***
 - **To nije način koji pomaže govoriti o slobodi, to je ideja slobode koja nam dolazi iz oglašavanja, a to je opet: "sledite svoje želje." **Da bismo dobro razmislili što znači sloboda u obrazovanju, postojanju u svetu odraslih, potrebno je imati predstavu o posledicama****
-

Evolucijski skok

- **Evolucijski skok je ključan za novu školu.**
 - On se zasniva na novoj pedagogiji, koja više ne zavisi od samog prenosa znanja u učionici, već sve više koristi nove tehnologije, koje se kombinuju sa različitim oblicima učenja (projektno učenje, učenje kroz igru, personalno učenje, mikroučenje itd.).
 - **Budućnost pripada kulturi sposobnosti.**
 - Ovi oblici učenja daju mogućnosti da se razviju kompetencije koje su neophodne za nova zanimanja i primenu novih tehnologija u privredi.
 - Upravo je u tom pravcu pošao Kanton Sarajevo i Institut za preduniverzitetsko obrazovanje.
-

Nedavna prošlost (2000.-2022.)

Pasi Sahlberg

- Deprofesionalizirana nastava
- Predmetno/dobno učenje
- Standardizirana nastava
- „Perspektiva odraslih“
- Izvrsnost pre kapitala

“Industrial model of
schooling”

“Industrijski
model
školovanja”

Bliska budućnost (2024.-2030.)

Pasi Sahlberg

Reprofesionalizirana nastava

Interdisciplinarno učenje

Izvrsnost kroz kapital

“Detinja perspektiva”

Podučavanje za solidarnost

“Humanity model of
schooling”

“Humani model
školovanja”

Komplikovano okruženje škola

- **Podučavanje i roditeljstvo imaju jednu zajedničku stvar: oboje je danas puno kompliciranije nego što je bilo.**
 - Problem s nastavnicima je taj što su prezaposleni i nedovoljno plaćeni, ali ih je i malo u školama.
 - Prvo je glavni razlog zašto toliko nastavnika planira promeniti posao.
 - Ovo poslednje obeshrabruje mnoge mlade ljude da sanjaju da postanu nastavnici, zato sam nam prazni nastavnički fakulteti.
-

Škola i lokalna zajednica u 21. veku - Pasi Sahlberg

- Zajednički osmišljeni, na dokazima utemeljeni i fleksibilni pristupi učenju i dobrobiti.
 - Zdravlje i blagostanje kao ključne veštine 21. veka.
 - Izgradnja aktivne kulture zdravlja, dobrobiti i učenja u školi.
 - Partnerstva između lokalnih službi, obitelji i škola u svakoj zajednici.
-

Nova situacija u školi i virtuelni svet

- Staviti učenike u centar reforme je lako reći ali jako teško uraditi, a da to bude u korist i sistema, učenika, nastavnika i roditelja
 - Ideja o novom nastavniku
 - Ocenjivanje i nove tehnologije
 - Potpuno nova uloga zajednice u odnosu na obrazovanje zbog postavke interneta, veštačke inteligencije, robota, društvenih mreža
 - Hibridni sistem škole – dodatni saradnici i tehnologija
-

Novo stanje u školama od jeseni 2024

- Vestačka inteligencija i novi odnosi
 - Složene veštine razmišljanja
 - Kreativnost
 - Saradnja
 - Komunikacija
 - Kreativno rešavanje problema
 - Znatiželja
 - Preuzimanje rizika
 - Blagostanje
-

Pasi Sahlberg i njegov raspored časova

Čas 1	9:00
Odmor - Igra	15 min
Čas 2	
Odmor - Igra	15 min
Čas 3	
Ručak	12.15
Čas 4	12:45
Odmor - Igra	15 mins
Čas 5	15:00 kraj

Boravak u školi i iskustvo u njoj

- Ručak
 - Igra
 - Istraživanje
 - Slobodno vreme
 - Fleksibilno učenje
 - Dodatni sadržaji
 - Učenje za roditelje
-

Neizvesnost #3: Mešovita očekivanja mladih

Imamo pozitivan uticaj na
zajednicu i svet

Izgradnja pozitivnih odnosa
s vršnjacima i odraslima

Što mladi
očekuju od
obrazovanja?

Potruga za holističkom
izvrsnošću i blagostanjem

Učiti i raditi sa
smislom i svrhom

Da osete da se njihov
identitet razume i ceni

Pasi Sahlberg – poređenje odnos javnosti prema nastavničkoj profesiji

AUSTRALIA

Nekoherentno početno
obrazovanje učitelja
Nisko povjerenje javnosti u
nastavničku profesiju
Deprofesionalizacija nastave
Pad povjerenja u nastavnike
Narušavanje profesionalne
autonomije

FINLAND

Akademsko početno
obrazovanje učitelja
Visoko povjerenje javnosti u
nastavničku profesiju
Kontinuirana
profesionalizacija nastave
Visoko povjerenje u
nastavnike
Kolektivna profesionalna
autonomija

Školski nivo: Oslobodite strast

• Autori Ken Robinson i Kate Robinson